

Kiini cha Jambo

MWONGOZO WA MWEZESHAJI

Kuweka Watoto Wetu Salama

Mafunzo ya kuhakikisha usalama wa watoto kanisani na katika jamii.

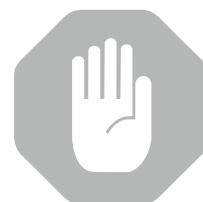
mpango wa **Umoja wa SCWA**

imeandaliwa kwa kushirikiana
na **CAAES** huko **J.K. ya Kongo**

Toleo la 2018-04b1
— tafsiri 2021-02b-v Kiswahili
hati miliki © SCWA — haki zote zimehifadhiwa

info@stop-cwa.org

translator for Kiswahili edition:
Dr. Viola Kirongo

Kiini cha Jambo

Kiini cha Jambo — Kuweka Watoto Wetu Salama

Mafunzo ya kuhakikisha usalama wa watoto kanisani na katika jamii.

MAELEZO NA MWONGOZO WA MWEZESHAJI

Karibu

Mafunzo haya ya sehemu saba yameundwa kusaidia viongozi wa kanisa na wote wanaofanya kazi na watoto kuwalinda watoto kama sehemu ya kanisa na jamii.

Imekusudiwa kwa wachungaji na viongozi wengine wa kanisa ambao waabudu au washiriki wa jamii huuliza juu ya uchawi, na laana dhidi ya familia zao, na ambapo watoto wanashukiwa au wanashutumiwa kwa uchawi.

Itasaidia wachungaji kuelewa hali hii kutoka kwa mtazamo wa bibilia, ili waweze kujibu hali hiyo kwa wosia na kwa manufaa ya mtoto.

Maelezo ya jumla

Muktadha

Makanisa yetu yanapaswa kuwa mahali pa usalama kwa watoto, ambamo wanaweza kustawi ndani ya familia na katika jamii ya imani. Kanisa linapaswa kuwa mahali ambapo watoto wanahimizwa kukua katika imani, tumaini na bila hofu. Matarajio yetu ni kulinda ustawi wa kila mtoto, na ni lengo hili ambalo linaelekeza mafunzo haya. Vitendo na mazoea mazuri kwa usalama wa watoto husaidia kutengeneza mazingira salama kwa ukuaji wa watoto katika imani ya Kikristo.

Katika jamii yoyote (kanisa, kijiji, kitongoji) ambapo maisha ni magumu, katika jamii yoyote ambayo hofu ya laana ni kubwa na mashtaka ya uchawi yamekuwa ya kawaida, watoto wanaweza kujikuta wakiwa katika hali ya kushukiwa na kushtakiwa na wanafamilia au jamii. Wazazi na walezi wakati mwingine wanaweza kujikuta wakiwa chini ya shinikizo kutoka kwa nabii na kuishia kuwalamu watoto katika familia zao.

Inawezekana pia kwamba wachungaji au viongozi wa kanisa wanaweza kujikuta wakiwa katika nafasi mbaya ya kudai au kupinga mashtaka ya uchawi. Mafunzo haya yanaweza kusaidia katika hali kama hizi.

Kiini cha Jambo

Mada

Mafunzo hayo yanaangazia jinsi ya kushughulikia na kuzuia shutuma za uchawi zinazoletwa dhidi ya watoto. Lakini unapaswa kuzuia kuanzisha mada hii mwanzoni, juu ya mialiko kwa washiriki, au katika jina la mafunzo, kwa sababu kwa washiriki wengine, mada hii inaweza kuwazuia kujitolea kwenye mafunzo. Jambo la "wanaoitwa watoto wachawi" litajifunua polepole kama shida kubwa kushughulikiwa kupitia shughuli shirikishi kwenye sehemu za kwanza.

Katika muktadha ambapo shutuma za uchawi zinaletwa dhidi ya wengine, kuna imani katika ulimwengu usioonekana wa kiujiza ambao unaingiliana na ulimwengu unaoonekana. Katika muktadha huu, kuna hofu kubwa ya "uchawi" na "wachawi" ambao hutenda mabaya kati ya ulimwengu hizi mbili. Katika mafunzo haya, tunajadili imani hizi kwa kutumia ufanuzi ufuatao:

- "Mchawi" ni mtu anayeshtakiwa na mwimu (au mtu ambaye anafanya kama mwasilishaji) kwa kusababisha bahati mbaya / shida kwa wengine kwa kutumia nguvu za uovu. "Mchawi" huumiza wengine kwa kukusudia, kwa siri na mara nyingi usiku, chini ya giza.
- "Uchawi" ni nguvu ya uovu na ya siri.

Watoto sio wao tu wanaoshukiwa au kushtakiwa kwa uchawi. Katika jamii zingine, wazee, wajane, wakati mwingine hata wachungaji wanatuhumiwa. Mafunzo haya yanahusu kila mtu lakini wasiwasi wetu hapa ni ustawi wa watoto.

Lengo

Kusudi la mafunzo haya ni kuchangia majibu yanayofuata kwa mabadiliko ya tamaduni na tabia ndani ya jamii kuhusiana na uzushi wa tuhuma za uchawi zinazoletwa dhidi ya watoto.

Inaangalia kwa kina muktadha ambao tuhuma hizi zilikuwa za kawaida, na kutoa ufahamu wa bibilia ili kuongeza ufahamu wa shida hii. Ufahamu huu unasababisha majibu ya vitendo inayofaa na ambayo yanaambatana na Neno la Mungu, na ambayo huepuka kumdhuru au kumnyanyasa mtoto zaidi.

Matokeo bora ya majibu haya ya vitendo ni kukomesha hofu au vitisho na kumrejeshea mtoto kwa familia na jamii huru kutokana na unyanyapaa.

Muhtasari wa madhumuni ya mafunzo:

- kuchunguza muktadha ambao tuhuma za udanganyifu zimetengwa dhidi ya watoto;
- kutoa ufahamu wa bibilia ili kuboresha ufahamu wa shida hii;
- kuendeleza majibu ya vitendo vya kuepuka kumdhuru mtoto au kumsumbuza zaidi.

Majibu ya vitendo yanayopatikana kupitia mafunzo haya hutafuta:

- kukomesha hofu;

Kiini cha Jambo

- kumrudisha mtoto kwa familia na jamii;
- kuacha madai ya uchawi dhidi ya watoto na matokeo mabaya yafuatayo;
- kutengeneza mazingira ya kinga ambapo watoto wanaweza kustawi.

Washiriki Wanaotarajiwa

Mafunzo haya yanakusudiwa hasa kwa wachungaji na viongozi wa makanisa na jamii, lakini inategemewa kwamba watashiriki kile wamejifunza baada ya mafunzo na familia, waabudu, jamii za mitaa na mitandao ya msaada ya jamii ambapo zinapatikana.

Wale ambao hufanya kazi kama waelimishaji na watetezi wa watoto pia watapata mafunzo haya katika kazi zao.

Muhtasari: mafunzo yamekusudiwa kwa:

- Wachungaji na viongozi wa kanisa;
- Viongozi wa Jamii;
- Waelimishaji na wanasheria wanaofanya kazi kwa watoto.

... na mafunzo yanapaswa kushirikiwa ...

- Pamoja na waaminifu;
- Na familia na washiriki wa jamii;
- Na mitandao ya msaada.

Kwa Muhtasari

Kuna moduli saba, kila moja ya kiwango cha juu cha dakika 210 (masaa matatu na nusu); hii inategemea mda uliopewa kati ya shughuli za mapumziko.

Inapendekezwa kwamba moduli zote zifanyike kwa kipindi kirefu cha siku kadhaa (takriban siku tano) badala ya kufanya moduli hizo kwa kipindi cha wiki kadhaa au miezi kadhaa. Ikiwa hii haiwezekani, jaribu kufanya moduli kwa mda mfupi iwezekanavyo.

Njia hii itawaruhusu washiriki kupata faida zaidi kutoka kwa mafunzo. Pia itapunguza uwezekano kwamba mshiriki atakuja kwenye semina moja au mbili, na kupata ufahamu mdogo sana wa kanuni muhimu na mazoezi mazuri.

Kama ilivyoonyeshwa hapo juu, lengo la mafunzo hayo ni kubadili mitizamo na mazoea mabaya kwa watoto, haswa kuhusu mashtaka ya uchawi unaoletwa dhidi ya watoto. Kila sehemu ina malengo tofauti na zikifanywa pamoja zitawaelekeza kwa lengo kuu.

Muhtasari wa Mafunzo

1. Watoto kama Zawadi kutoka kwa Mungu:

Kiini cha Jambo

Mwisho wa sehemu hii, washiriki wataweza kujua kuwa watoto ni zawadi kutoka kwa Mungu, walioundwa kwa sura yake, na kila mmoja yuko kwa mpango wa Mungu.

2. **Wajibu wa Kibinafsi na Tabia ya kuwalaumu Wengine:**

Mwisho wa sehemu hii, washiriki watakuwa na ufahamu mzuri wa mizizi ya mashtaka ya uchawi dhidi ya watoto na haswa jukumu la kibinafsi.

3. **Maendeleo ya kawaida ya Mtoto na Athari za Kiwewe:**

Katika sehemu hii tunajadili ishara fulani za kushukiwa uchawi, ambazo husababisha mashtaka dhidi ya watoto. Mwisho wa sehemu hii, washiriki watakuwa na ufahamu bora wa ukuaij wa kawaida wa mtoto na athari za kiwewe kwenye maendeleo.

4. **Nguvu za Kiroho:**

Katika sehemu hii tunajadili uoga, kwa kuzingatia Utukufu wa Mungu na matokeo ya kiroho ya yale ambayo Yesu Kristo alitimiza msalabani; na mafundisho ya kibiblia kuhusu 'uchawi'.

5. **Jukumu la Wachungaji:**

Sehemu hii inajadili majukumu ya kiroho ya viongozi wa kanisa kama wachungaji. Mapendekezo ya vitendo kujibu shtaka la uchawi dhidi ya mtoto.

6. **Mahali pa Mtoto katika Jamii:**

Kusudi la sehemu hii ni kuelewa vizuri jukumu la jamii katika ulinzi wa watoto na kuzuia mashtaka ya uchawi dhidi ya watoto.

7. **Haki za Mtoto na Jukumu la Sheria katika Ulinzi wa Mtoto:**

Mwisho wa sehemu hii, washiriki watakuwa na ufahamu mzuri wa hali ya kisheria ya haki za watoto, na umuhimu wa kuchukua hatua kwa usalama wa watoto, ambayo ni:

- uhamasishaji wa Mkataba wa Afrika kuhusu Haki na Ustawi wa Mtoto (ACRWC), Mkataba wa Umoja wa Mataifa kuhusu Haki za Mtoto (UNCRC), na sheria za kitaifa ambazo hutoa ulinzi wa watoto ;
  - jinsi ya kutenda na kushiriki katika ulinzi wa watoto katika makanisa yetu na jamii.
-

Jukumu la Mwezeshaji

Hapa kuna vidokezo kadhaa vyta kusaidia mwezeshaji kutoa mafunzo kwa njia bora zaidi ili washiriki waweze kufaidika nayo. Tunapendekeza mwezeshaji awe na msaidizi angalau mmoja wa kumsaidia wakati wa mafunzo.

Kabla ya kutoa mafunzo haya, mwezeshaji anapaswa kufahamu yaliyomo. Kwa kuongezea, anapaswa pia kukumbuka kuwa kwa washiriki wengine, hafla hii inaweza kuwa mara ya

Kiini cha Jambo

kwanza wamezingatia na kujadili maswala haya, na nafasi ya kwanza kuuliza maswali juu ya mada hii.

Ulinzi wa watoto: Ni muhimu kuzingatia muktadha wa ulinzi wa watoto, ndani ya kanisa na pia katika jamii ambayo kanisa liko, na wapi huleta ushawishi. Hamu ya kuzuia kuwadhuru watoto inapaswa kuwa (wakati wa mafunzo) jambo la msingi kwa wote wanaohusika.

Vitu muhimu: Kila sehemu/moduli inayo malengo maalum ambayo, yakichukuliwa pamoja, yatafikia madhumuni ya mafunzo. Jukumu la mwezeshaji ni kusisitiza mambo haya muhimu wakati wa kila moduli. Kwa hivyo lazima atayariske kila moduli mapema kwa umakini, ili kuweza kuanzisha njia bora ya kusisitiza na kushinikiza vidokezo vya kujifunza.

Mada kuu: Jukumu lingine la mwezeshaji ni kuongoza majadiliano ili ujumbe kuu hauzamishwi na upotewe wakati wa ubishi au ubadilishaji. Ni muhimu kutoruhusu washiriki kumaliza shughuli au kupotoshwa na mjadala wa mara kwa mara kati ya maoni mawili yanayopingana. Hii inahitaji ujuzi nyeti wa upatanishi. Wakati mwingine ni bora kukubali tofauti lakini mkazo kwamba bila kujali, matendo yetu kwa watoto yanapaswa kuongozwa kila wakati na fadhili na huruma badala ya vurugu na unyanyasaji.

Usikivu wa Mchungaji: Inawezekana washiriki kadhaa wamepitia uzoefu wa kibinasi wa maswala yanayoshughulikiwa na mafunzo, na kwa wengine, yatasababisha shida kumbukumbu na hisia ambazo ni ngumu kushughulikia. Mwezeshaji anapaswa kufahamu hii. Epuka kulazimisha watu kushiriki uzoefu au hisia zao kwa njia ambayo ni ngumu kwao.

Ikiwezekana, tengeneza mazingira ya kuaminiana, na ikiwezekana, kwa kuongeza nafasi kuu ya mafunzo, tengeneza mahali pa kibinasi ambapo watu nyeti na wenye ujuzi wanaweza kusali na washiriki ikiwa hawataki kusali mbele ya wengine.

Vipi...

Hapa kuna maelezo kadhaa ya vitendo ya kusaidia mwezeshaji kufanya maandalizi.

Idadi ya Washiriki

Mafunzo haya ni maingiliano, mafunzo ya nguvu na kila mtu anahusika katika mchakato huu. Kwa hivyo, idadi kubwa ya washiriki 20 hadi 40 inapendekezwa kwa kila kikao. Kwa vikundi vya kuzingatia, watu saba hadi wanane kwa kikundi, cha juu, 10. Ikiwa kikundi ni kikubwa, wengine hawatashiriki kikamilifu katika majadiliano ya kikundi.

Ukumbi na Mpangilio wa Wakati

Ikiwezekana, ukumbi wa mafunzo utakuwa na nafasi nyingi na hewa safi. Kwa michezo, washiriki wanahitaji kusonga. Unahitaji nafasi kwenye ukuta ili kuonyesha chati na majibu kwa kila mtu kuona.

Kiini cha Jambo

Kwa kuongezea, inafaa kuchukua mapumziko madogo wakati wa mafunzo, kwani yanaweza kuwa mazito sana.

Kila shughuli ina mda uliopendekezwa. Ni muhimu kushikamana na ratiba, iwezekanavyo, ili semina iendelee kwa kasi nzuri, washiriki waendelee kushiriki, na vifaa vyote vya mafunzo kumaliziwa.

Muundo wa Moduli

Kila moduli inayo sehemu zifuatazo:

- **Kabla ya Warsha:** vitu ambavyo vinapaswa kutayarishwa kabla ya kila semina. Itakuwa ngumu sana kufanya shughuli bila kufanya maandalizi haya.
- **Maombi na Ibada:** Anza kila siku na nyimbo za ibada na sala. Hii inaweka malezi katika muktadha wa maisha ya kiroho ya Kikristo na Jumuiya ya Wakristo. Waalike washiriki unaowaamini kuongoza sehemu hii ya mafunzo, ikiwa unapendelea.
- **Ufunguzi:** Katika moduli ya kwanza washiriki wanaalikwa kujijulisha (kwa ufupi! Usiruhusu kuzungumza kwa zaidi ya dakika mbili au tatu). Katika moduli zingine zote, shughuli ya ufunguzi ni muhtasari wa moduli zilizopita.
- **Shughuli:** Kuna shughuli mbali mbali kama michezo, majadiliano, jukumu la kuhamasisha washiriki kushiriki iwezekanavyo na wenzao. Njia hii husaidia kuelewa na kujifunza.
- **Kufunga:** Kusudi ni kuuliza washiriki kutafakari juu ya yale wamejifunza. Shughuli hii inaimarisha kusoma na inasaidia washiriki kufaidika kutokana na maelezo ya wengine.
- **omba:** tunamaliza kila siku na sala.

Maandalizi

Kabla ya kila semina, kukusanya vifaa vyote muhimu: kwa mfano, karatasi za chati, kalamu, karatasi (nyeupe na rangi tofauti, ikiwezekana), penseli au kalamu au vijiti, na baluni, na noti nata (vipande vidogo vya karatasi yenye kunata), na nakala za dodoso au dondo za Bibilia, zilizoandikwa kwenye karatasi.

Shughuli

Vidokezo kadhaa juu ya shughuli tofauti katika kila moduli:

- **Hojaji:** Shughuli ya kwanza ya Moduli ya kwanza na ya mwisho ya Moduli 7 ni maswali rahisi, yaliyowekwa alama wazi. Tengeneza nakala za hojaji kabla ya semina, moja kwa kila mshiriki. Mpe kila mshiriki kalamu, halafu sambaza maswali. Waombe washiriki kukamilisha hojaji bila kuijadili, bila kugawana majibu yao na washiriki

Kiini cha Jambo

wengine. Sisitiza kwamba majibu hayajulikani. Kusanya hojaji ikiwa inawezekana kutumia kisanduku kilicho na mteremko kwenye kifuniko.

- **Michezo:** Itachukua nafasi nyingi bila fanicha. Tafadhali hakikisha una kila kitu utahitaji kwa mchezo.
- **Mafunzo ya kikundi:** Vikundi havipaswi kuwa kubwa sana au ndogo sana. Ni muhimu kuandika kumbukumbu za Bibilia na maswali kwa kila kikundi mapema. Lazima ujaribu kuhamasisha kila mtu kushiriki katika majadiliano, na lazima uepuke kuwa na mtu mmoja au wawili watawale. Chagua mtu mmoja au wawili kwa kikundi kama mwandishi wa kikundi.
- **Michezo ya kuigiza:** Unaweza kuuliza wajitolee au uchague watendaji wako mwenyewe. Wahimize watu kuwa wachangamfu. Kamwe usisitize kwamba mtu achukue jukumu ambalo humfanya mtu huyo kukosa raha. Yaliyomo kwenye mafunzo yanaweza kusababisha hisia kali na athari kulingana na uzoefu wa kibinafsi wa washiriki..
- **Kusoma kwa sauti:** Shughuli zingine (kama Hadithi, Usomaji wa Mwongozo) zinahitaji washiriki kusoma kwa sauti. Chagua washiriki ambao wanajitolea kusoma wazi na sio haraka sana ili kila mtu asikie vizuri.
- **Andika kwenye ukuta:** majibu huandikwa kwa karatasi kubwa (karatasi ya mkutano) iliyoonyeshwa kwenye ukuta. Tafuta atakaye jitolea kuandika wazi. (Wakijitolea kuandika, itakupa mwingiliano zaidi na washiriki.) Washiriki wanaweza kusoma karatasi hizi, pamoja na vitu vyote vilivyochapishwa, wakati wa mapumziko.
- **Wote pamoja:** Hata wakati wa shughuli kwa pamoja, hakikisha kila mtu anashiriki na kuingiliana. Kuhimiza wale ambao hawazungumzi sana kujibu na kushiriki katika majadiliano na shughuli.

Ikiwa utajua zana za mafunzo, utakuwa na ujasiri zaidi kwamba kila kikao kinaendelea vizuri.

Baada ya Moduli 7 ya Mafunzo

Ili kupata zaidi kutoka kwa mafunzo, fanya shughuli zifuatazo mara baada ya mafunzo:

Mipango ya Utekelezaji wa Kibinafsi

Peana **Mpango wa Utekelezaji wa Kibinafsi** itakamilishwa na kila mshiriki (uliyopewa mwisho wa Moduli 7). Ni vizuri kuwashimiza washiriki kuchukua hatua kulingana na kile wamejifunza wakati wa mafunzo. Wanapaswa kutunza karatasi hii kuwasaidia kukumbuka na kutumia kile wamejifunza. Huna haja ya kuona au kupata nakala hizi, lakini waombe washiriki wazitunze na wajulishe kuwa ungependa kuzungumzia mipango hizi katika miezi mitatu / sita / mwaka ili kujua maendeleo yaliyofanywa wakati wa miezi ijayo.

Kiini cha Jambo

Dodoso la Matokeo

Kupima matokeo za mafunzo ni muhimu. Unataka kujua mafunzo yamefanya nini kwa washiriki, kwa jinsi wanavyofikiria na kutenda kulingana na shida hii.

Chambua majibu kwa **Dodoso** kwa shughuli ya kwanza ya moduli ya kwanza. Kisha fanya vivyo hivyo na majibu ya **Dodoso** kutoka kwa shughuli ya mwisho ya moduli ya mwisho ili kuelewa ikiwa kuna matokeo ya haraka.

Utaratibu wa Tathmini

Fuata mchakato wa Tathmini ya matokeo mara moja na kisha baada ya miezi mitatu / sita / mwaka mmoja ili kuona ikiwa kumekuwa na mabadiliko yoyote ya mda mrefu na ikiwa mafunzo zaidi yanahitajika kwenye mada hii.

Ikiwezekana, wasiliana na SCWA ili upeane maelezo la maendeleo kufuatia mafunzo. Asante sana.

Tathmini ya Matokeo

Tafadhal kumbuka kuwa nakala za fomu zote zinaweza kupatikana katika viambatisho vya moduli husika, na pia kwenye faili ya Fomu za Tathmini.

Misingi Muhimu

1. Angalia ikiwa mafunzo yamekuwa na matokeo ya kudumu. Tunaomba Mungu abadilishe mitazamo na mazoea milele kuitia mafunzo haya. Inafaa kuangalia ikiwa ni muhimu kuirudia baada ya miezi michache, baada ya mwaka n.k., kuimarisha mabadiliko mazuri na kuendelea kukabili imani na mazoea.
2. Ikiwa kumekuwa na matokeo, ni matokeo gani? Kwenye ipi? Kwa nini? Hii itahitaji maelezo, kama: "Hali ilikuwaje hapo awali, na ikoje sasa?"
3. Toa ushahidi ikiwa inawezekana, kwa mfano:
  - takwimu za idadi ya mashtaka ya uchawi yaliyoletwa dhidi ya watoto, kabla na baada ya mafunzo;
  - kulinganisha mafunzo ya kabla na baada, kwa njia ya ushuhuda wa kibinagsi na maelezo ya kina.

Hatua za Kufuata

1. Kuanza, hatua yako ya msingi, na matokeo yako ya haraka, kama ifuatavyo: linganisha moja kwa moja kati ya majibu ya **Hojaji** aliopewa katika shughuli ya kwanza ya moduli ya kwanza, na majibu ya **Hojaji** aliopewa katika shughuli ya

Kiini cha Jambo

mwisho ya moduli ya mwisho. Kwa kuongezea, unaweza kuwa na viashiria vingine vya msingi (nambari, maelezo, n.k.) Majibu uliorekodi mwishoni mwa kila moduli itakupa viashiria vya haraka vya mitazamo ya mwanzo na pia ya mabadiliko katika moduli zote.

2. Wahimize washiriki kukamilisha na kutunza **Mpango wa Utekelezaji wa Kibinafsi** (utapata baadhi katika viambatisho vya Moduli 7). Fafanua kuwa unajitolea kuwasiliana nao kwa mda wa miezi mitatu / sita / baada ya mwaka mmoja ili kujua jinsi walivyotekeleza na matokeo yalikuwa nini. Sote ni mawakilishi wa mabadiliko!
3. Mara baada ya mwisho wa mafunzo, uliza **Maswali ya Tathmini (awali)**. Rekodi majibu kwenye fomu uliyopewa (unaweza kuipata hapa chini).
4. Baada ya kipindi kilichopangwa (miezi mitatu, miezi sita, mwaka mmoja), wasiliana na washiriki tena, na waulize **Maswali ya Tathmini (yafuatayo)** kuhusu hatua zao tangu mafunzo na mabadiliko ambayo wamefanya. Rekodi majibu kwenye fomu uliyopewa (unaweza kuipata hapa chini).
5. Baada ya miezi mingine mitatu / sita / mwaka mmoja, rudia kuuliza **Maswali ya Tathmini (yafuatayo)** na washiriki wote. Hii itakupa mtazamo wa mda mrefu.
6. Andaa ripoti na uthibitisho huu wa kina wa mabadiliko na utumie:
  - kwa ufahamu;
  - kushinikiza wengine kuchukua hatua;
  - kwa utetezi na mamlaka;
  - kuongeza fedha;
  - kukidhi mahitaji ya wafadhili kwa kipimo cha matokeo, n.k.;
  - kuamua ikiwa mafunzo zaidi inahitajika.
7. Ikiwa kumekuwa na matokeo madogo sana, inafaa kukagua tena yaliyomo kwenye mafunzo uliyopewa. Je, inapaswa kubadilishwa? Ikiwa ndio, vipi? Je, kuna kitu kingine chochote kinachohitaji kufanywa ili kufikia lengo la mitazamo na mazoea yaliyogeuzwa?

Ikiwezekana, wasiliana na SCWA ili upeana sasisho la maendeleo kufuatia mafunzo.

Asante sana.

Maelezo ya Mawasiliano

info@stop-cwa.org

Fomu ya Tathmani — Awali

Maswali ya mwezeshaji kuuliza washiriki mara baada ya mafunzo:

1. Umejifunza nini kutokana na mafunzo haya? — Vitu 3 hadi 5 kwa kila mtu.
  2. Je, utafanya nini tofauti katika siku zijazo kama matokeo ya mafunzo haya? — Vitu 3 hadi 5 kwa kila mtu.
  3. Jinsi gani utashirikije na wengine kuhusu yale umejifunza?
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Andika majibu. Endelea kwenye karatasi nyingine ikiitajika. Weka vizuri kwa kumbukumbu ya wakati ujao, na kulinganisha na majibu ya **Maswali ya Tathmini (yafuatayo)**.

Fomu ya Tathmani — Ifuatayo

Maswali ya mwezeshaji kuuliza washiriki baada ya miezi 3 / miezi 6 / mwaka 1:

1. Je, uliandaa **Mpango wa Utekelezaji wa Kibinafsi** baada ya mafunzo?
    - NDIYO au HAPANA.
    - Ikiwa NDIYO, je, uliweza kuitumia? Vipi?
    - Ikiwa HAPANA, je, umefanya kitu chochote tofauti kwa kuzingatia mafunzo uliyopokea? Je! Umeweka mabadiliko gani?
  2. Ni mabadiliko gani umegundua tangu mafunzo? Tafadhali andika nambari maalum na ushuhuda. Je, unafikiria ni kwanini mabadiliko haya yanahusiana na mafunzo?
    - mabadiliko ya kibinafsi;
    - mabadiliko katika kanisa lako;
    - mabadiliko katika jamii yako.
  3. Unapendekeza kufanya nini kwa mda wa miezi sita / mwaka ujao ili kuleta / kuimarisha mabadiliko? – Taja vitu 2 au 3, ikiwezekana.
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

Andika majibu. Endelea kwenye karatasi nyingine ikiitajika. Weka vizuri kwa kumbukumbu ya siku zijazo. Linganisha majibu haya na majibu ya **Maswali ya Tathmini (awali)**.